

Anna Z. (*2006), výtvarně nadaná, studuje architekturu. Prostorovou představivost ráda spojuje s aktivní turistikou vysokohorskou a horolezectvím. Ačkoliv její literární talent je nesporný, psaní jejím koníčkem není.

Autorka vynikala především nápaditostí zápletek, řešení point svých příběhů. Vše ostatní ponechávala fantazii čtenáře: neurčitý časoprostor, dějovou zkratku i identitu svých hrdinů. Její logická mysl směřovala k hádance, příliš neapelovala na morální hodnoty, ani na jiné konvenční záchytné body. Přesto však zůstává vypravěčkou citlivou, stále lidsky přítomnou, která nezapomíná, že prožívat někdy znamená nejlepší zdroj poznání. Dějové uzly jsou dramatické, až drastické (vypjaté životní situace, bilance života, nenadálá přítomnost temných stínů, nevysvětlitelné jevy, paradoxy). V práci s jazykem zůstala vždy precizní, volená slova jsou na svých místech, aby vedla k porozumění celku. Z nerozsáhlé a spíše příležitostné tvorby, výhradně se jedná o slohové práce, přinášíme v úplném znění *Tunguzský výbuch* (2023).

1. Text vznikl na základě zadání „Inspirujte se událostí pádu Tunguzského meteoritu (1908).“ Odchýlila se od něj autorka? Popište úlohu katastrofy v rámci příběhu.
2. O jakou formu vypravěče se zde jedná? Zhodnoťte vypravěče ve světle jeho činů: jaké stanovisko k nim zaujímá? Proč?
3. Zamyslete se nad tím, jak jednu událost vnímá člověk, zvíře, rostlina či ještě jiná živočišná forma.
4. Který okamžik ve vyprávění se vám zdá nejemotivnější? Z čeho u vás toto citové prožívání či dojetí vyplývá?
5. Jak je v textu rozvrženy promluvy? Jaký obsah sděluje přímá a jaký nepřímá řeč?

Tunguzský výbuch

Seděl jsem tehdy vysoko nad vším, viděl jsem celý svět, přesto jsem svůj zrak upíral do jediného bodu. Viděl jsem ji tam, svou oběť, svírala se v bolestech.

Rudá krev ji stékala po bělavém peří a těžce lapala po dechu, někdo ji musel napadnout už přede mnou. O to snazší se to zdálo – spáchat chladnokrevnou vraždu na svém vlastním druhu, ale když jsem ji tam tak viděl, připadal mi ten čin ještě ohavnější a zvrácenější. Ze zobáku se jí prodral slabounký hlásek: „Ušetři mě, prosím,“ zasténala, přestože byla odhodlána zemřít.

Její další nářky už odvál vítr, proto jsem se vzchopil a střemhlav se pustil k ní. Drápy mi pronikly do teplého masa, sotva slyšitelný hlas najednou nabral na síle. Křičela, křičela, když jsem ji zaživa páral. Nepřestávala, přestože už byla mrtvá. Drápy jsem zarazil ještě hlouběji a zobákem odtrhával kusy masa od bezvládného těla. Tolik jsem si přál, aby zemřela, ale ona pořád křičela, pořád jsem ji slyšel. Proč už nemohla být mrtva? Nechtěl jsem, aby trpěla, chtěl jsem to ukončit. Když jsem se na ni opět podíval, byla tam už jen znetvořená kostra. Cáry rozpáraného zvířete byly roztroušeny v kaluži krve a z nebe se na mě snášelo sněhobílé peří. V tu chvíli jsem ji opět zaslechl: „Ušetři mě, prosím,“ poté následovala dlouhá série uširvoucích skřeků. Zanedlouho jsem se vzpamatoval, protože mi bylo jasné, že to nemohla být pravda. Potlačil jsem všechny svoje city a pud života převládl. Posbíral jsem do zobáku co nejvíce masa a vzlétl vysoko do korun stromů. Srdce se mi náhle opět zalilo štěstím, když jsem uslyšel radostné štěbetání hladových tvorečků vítajících můj návrat. Otevřené zobáčky ptáčat čekaly na potravu. Nakrmil jsem je masem jejich vlastní matky, která se pro jejich přežití obětovala. Tělem mi projel mráz. Ještě několikrát jsem sletěl, abych sesbíral ostatky své družky a přinesl je potomkům. Těm to ale na dlouho nemohlo stačit.

Odletěl jsem s vědomím toho, že ptáčata nechávám sama na delší dobu. Jinak jsem to ale udělat nemohl, v okolí se potrava už sehnat nedala. Po cestě jsem si opakovaně promítal události předešlých hodin – Myšlenky mi náhle roztrhal hlasitý výbuch a následná mohutná tlaková vlna mě mrštila k zemi. Nevím, za jak dlouho jsem se probral, ale všechno bylo v plamenech a já myslel na jediné – musím zachránit svá ptáčata, jsou tam o samotě a vyděšená k smrti.

Letěl jsem zpět k nim, co nejrychleji mi to má pochroumaná křídla dovolila. Když jsem dorazil k hnízdu, hrůzou se mi zastavilo srdce, naprosto jsem strnul. Mezi polámanými stromy jsem zahlédl tři ohořelá ptačí tělíčka. Zatajil se mi dech, zdálo se mi to, nebo jsem opravdu spatřil pohyb? „Tatínku,“ ozvalo se nejmenší ptáče, postavilo se na zesláblé nožky. „Polet’! Polet’ za mnou,“ podpořil jsem ho. Roztáhl křídélka a pomalu vzlétl, s radostí jsem ho pozoroval, ale jakmile se odlepil od země, sežehl ho žár. Naposledy vydechl i on. Nyní jsem šťastný, protože se brzy shledáme, už jdu za nimi.

